

Zajímavosti o potkanu laboratorním

- Do Evropy se dostal počátkem 18. století z bažinatých oblastí jihovýchodní Asie
- Rychle se domestikoval, prvním „chovatelem“ byl paradoxně královský vrchní krysař Jack Black, neobvykle zbarvené potkany choval, dál křížil a prodával mladým dámám u královského dvora jako mazlíčky
- Naši mazlíčci byli domestikováni z potkanů laboratorních
- Roku 1976 vzniká v Evropě pouze potkaní klub – National Fancy Rat Society
- V ČR vzniká první pouze potkaní klub v roce 2012, Český klub potkanů (Czech Fancy Rat Club), samotný chov ušlechtilých variet potkanů začíná v roce 2003, kdy Iveta Kendiková dovezla do republiky 8 zvířat s průkazem původu z holandské chovatelské stanice Blue Moon
- V současné době se v ČR každoročně pořádá několik výstav, např. Bochovská výstava potkanů, Česká myš, Podzimní výstava potkanů v Praze.
- Potkani se chovají v mnoha barvách rozdělených do barevných linií (např. ruská modrá, americká modrá, béžová), znalost genetiky je nezbytná. Rozlišujeme dva typy uší (dumbo a standard), několik druhů srsti (např. velveteen, rex, fuzz...) a znaků (jednobarevné potkany ve znaku solid, strakaté, např. varieberk, berkshire...).
- Potkan je všežravec, k životu potřebuje kromě základní krmné směsi z obilovin i bílkoviny, ovoce a zeleninu, dostatek čerstvé vody.
- Základní váha u samice je cca 300 až 500 g, u samců cca 500 až 900 g.
- Průměrný věk jsou 2-3 roky.

Na fotografii se mnou jsou potkanky z mého odchovu Amelia a Charlotte ILLEGAL Rats s Giou of Bárnal

Motto: „Každý právník má svou krysu a každá krysa má svého právníka“

Caminante's „Gigi“ Adagio, varieta dumbo, barva argouti, znak husky

Potkan - Bran od Světloňose, varieta velveteen, barva black, znak berkshire

Potkaní banda

„Potkanky chovám přes sedm let. Chtěla jsem společenského mazlíčka a do panelákového bytu se pes nehodil, křečci byli spíše na pozorování, než aby s nimi byla zábava, rybičky zrovna tak. Moje rozhodnutí padlo tedy na laboratorní potkany,“ říká Jana Veselá z Prahy, chovatelka potkanů.

Všechno začalo v roce 2006, když si Jana pořídila první potkaní holčičku Taru. Chtěla mít zvíře, které by bylo minimálně tak chytré, čistotné, společenské a mazlivé jako pes. Zjistila, že zrovna takovým zvířetem je právě potkan. Do měsíce pak přibyla druhá holčička, protože správně by se potkani měli chovat minimálně po dvou. Po přijetí na Právnickou fakultu Masarykovy univerzity přišel zlom. „K holčičkám přibyl potkaní kluk Gigi (a později ještě druhý potkánek Bran), který se mnou bydlel v Brně, po tom co mi rodina odmítla

holčičky dát s sebou, chtěli je mít doma pro sebe. Stala se z něj na fakultě téměř notoricky známá „první krysa“. Jak vtipně glosovali její spolužáci, každý právník má svou krysu a každá krysa má svého právníka. Dožil se krásných dvou a půl let, tři dny před začátkem šestého semestru si ho matka příroda povolala k sobě. „Navždy zůstane mým nejhltřejším právníkem, nikdy na něj nezapomenu,“ vzpomíná. „Když jsem uvažovala o založení chovatelské stanice, byl název jasný – Illegal Rats, volně přeloženo jako ilegální krysy. „Ka-

marád mi původní návrh legal překřtil na trefnější illegal.“

Z konička závislost

Potkani holčičky Tara a Bella měly průkaz původu. Jana Veselá si je pořídila z chovatelské stanice PotkanMarvel. A když už někdo chová čistokrevné zvíře, setkává se s chovateli, chodí na výstavy, komunikuje s odborníky. „Z koničku se postupně stala závislost,“ tvrdí Jana. „Začala jsem se zajímat o chov do hloubky a před čtyřmi lety jsem se stala členkou ZO Chovatelů morčat a jiných drobných potkanů s průkazem původu. Zaměřuji se na chov a odchov ruské modré a stínované linie, se srstí velveteen a rex, oušky dumbo. Rodokmen a zdravotní informace o liniích mám zmapované až do asi osmé generace, někdy i déle.“

Jana má menší chovatelskou stanicí, počet zvířat nepřevyšuje deset potkanů. V jejím případě nejde ani tak o odchovy, jako o členy rodiny a domácí mazlíčky. „Všichni myšáci jsou vychováni, čistotní, používají potkaní WC s kočkolitem. Na zavalání přijdou, vezmou si dobrůtku z ruky. Jejich oblíbená zábava je mazlení. Moc rádi vyspávají na gauči, hlavně klučíci. Samičky jsou většinou aktivnější, neustále musí běhat, zkoumat, až když jsou vyběhané, zajdou si i pro podrbání,“ doplňuje chovatelka.

Český klub potkanů

Jana se pravidelně zúčastňuje i výstav, byla i zástupce garanta na jedné z největších výstav v ČR, Bochovské výstavě potkanů a myšek, na které pravidelně posuzují rozhodčí z Evropy, například z Německa, Holandska, Polska i Slovenska. „Nyní se aktivně zapojuji do nového klubu, jehož jsem se stala členem. Jmenuje se Český klub potkanů, na jeho vzniku se aktivně podílelo 15 chovatelských stanic. Doufáme, že nový klub přinese další zkvalitnění chovu, organizování nových aktivit jako je agility pro potkany a celkově bude krokem vpřed,“ míní Jana. Chovatelka má doma nejen úžasnou smečku potkánek, ale i fenku amerického pitbull teriéra, která by neublížila jedinému potkanovi. Dokonce si potkánci udělali z pejska svoji hračku a moc rádi po něm šplhají. „Nemám ráda předsudky, raději si úsudek dělám sama. Moje fenka je vyrovnaná, miluje lidi, je to přítel na celý život. Lidé o tomto plemenu často tvrdí, že je povahově nevyzpytatelné, většinou ale mají na mysli křížence, kteří jako pitbull jen vypadají. Ti mohou být v kombinaci s nezodpovědným majitelem velmi nebezpeční. Dobře vychovaný čistokrevný americký pitbull teriér by člověka nenapadl, je to hluboce zakořeněné v jeho povaze,“ dodává. A co by Jana Veselá poradila zájemcům o chov laboratorního potkana? „Pokud se rozhodnete pro koupi potkaního mláděte, je výhodnější zamluvit si ho v registrované chovatelské stanici. Máte jistotu, že dostanete zdravé vymazlené miminko, odmla zvyklé na kontakt s člověkem. Znáte jeho rodiče a linii, kterou chovatel vede k co nejlepšímu zdraví, povaze i vzhledu.“

VÝHERNÍ KŘÍŽOVKA

Na 3 výherce čeká Kitl Meducínka

Kitl Meducínka při chřipce a nachlazení

Medicinální sirup Kitl Meducínka obsahuje propolis, léčivé byliny, vitamín C a jablečnou šťávu. Jednotlivé složky pomáhají posilovat přirozenou obranyschopnost organismu, užívá se proto v období chřipky a nachlazení. Neobsahuje žádný alkohol, mohou jej tak užívat i děti. K dostání je v lékárnách a prodejnách zdravé výživy, jejich seznam naleznete na www.kitl.cz.

STARÝ MLÁDENEC

„Františku, proč se neoženíš, není ti to hloupé?“ – „Proč? Mám dvě sestry, které se mi starají o domácnost.“ – „Ale nenahradí ti manželku.“ – „A kdo ... pokračování v tajence?“

Fajn život	Východní země	2. díl tajenky	Slavná Kiplingova báseň (Když)	Psovité šelma	Vzácný plyn (Ne)	Opis porízený na psacím stroji	Ručník (sloven.)	3. díl tajenky	Evropan
Ožiti									
Osvětlovací zařízení (světlomet)									
Iniciály herečky Janžurové			Okolo Plot						Citulosyce zpěvu
Vysoká karta				Součást von. látek Ploš. jedn. v USA (akr)					
Končetina					Postava z večerníčku Hlas osla				
Obyvatelé Turecka					Sloní zub Dodatečný tisk				
Fajn život	Dýmy	Rumun. město Zert 1. dubna					Zn. stat. ampéru St. stříbrná mince		
Kudy (sloven.)					Předložka Autorské osvědčení (zkr.)				Starší SPZ aut Tábora
Německy „dědeček“				Písemné osvědčení Majitel					
Sumer. město			Závěr anekdoty Had z Knih džunglí						
1. díl tajenky					Jméno fotografky Saudkové				
Nadšení					Kusy ledu				Pomůcka: nerol, lf, úterák.

Na vaše odpovědi čekáme do 8. 4. 2013. Jména výherců a správné znění tajenky najdete ve Fajn životě č. 7/13. Tajenku můžete zaslat buď jako SMS, nebo na vyplněném kuponu. Informace na straně 46.

KRI FZ 04 37